

KONCEPCE ROZVOJE

ÚSTAV ANGLOFONNÍCH LITERATUR A KULTUR

2020-2023

PhDr. Soňa Nováková, CSc.

Ústav anglofonních literatur a kultur zachová současnou rovnováhu mezi vědecko-výzkumnou a pedagogickou činností, vzhledem k tomu, že budeme podporovat rozvoj nových směrů a oblastí badatelského charakteru a také zapojení v mezinárodních studijních programech. Věda a výzkum budou i nadále probíhat jak na bázi široké mezinárodní spolupráce, tak i v součinnosti s interdisciplinárními platformami a centry na půdě Univerzity Karlovy a České republiky. V rámci pedagogické činnosti se chceme i nadále nejvíce soustředit na kvalitu našeho navazujícího magisterského studia a studia doktorského, které jsou postaveny na stabilním základu studia bakalářského v rámci oboru Anglistika a amerikanistika či ve stávajícím roce nově otevřeném programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání, na kterých se podílíme spolu s Ústavem anglického jazyka a didaktiky.

Struktura ústavu

Bude zachována stávající struktura ústavu, tj. pět základních vědecko-výzkumných center, které jsou personálně propojeny členy ústavu a mají svého vedoucího. Aktivitu center schvaluje ředitel ústavu. Následuje seznam center:

- Seminář anglické literatury (English Literature Section), vedoucí Prof. Martin Procházka
- Seminář americké literatury a amerických studií (American Literature and Studies Section), vedoucí Doc. Erik Roraback
- Kabinet britských studií a studií o zemích Britského společenství (Centre for British and Commonwealth Studies), vedoucí PhDr. Soňa Nováková, CSc.
- Kabinet irských studií (Centre for Irish Studies), vedoucí Prof. Ondřej Pilný
- Centrum kritické a kulturní teorie (Centre for Critical and Cultural Theory), vedoucí Louis Armand, PhD.

Personální rozvoj

Ústav anglofonních literatur a kultur je v současné době relativně dobře personálně zabezpečen. Na oboru je 1 profesor a 2,5 docentů pod 65 let věku, přičemž je vypsáno výběrové řízení na místo docenta s úvazkem 0,5 a nástupem od 10/2020, 1 profesor nad 65 let věku (právě nový docent bude časem postupně přebírat jeho přednášky a výuku) a jsou tu 2 až 3 zaměstnanci s vyhlídkou na habilitaci v následujících 3 letech. Budeme však po skončení projektu KREAS žádat podporu pro alespoň jednoho ze čtyř mladých badatelů a post-doktorandů, kteří v současnosti působí na ústavu v jeho rámci.

Právě s tím je spojena akutní hrozba krize pro ústav v oblasti mezd po skončení projektu KREAS. Tyto mzdové prostředky se i při nejvyšší snaze o získání nových grantů nepodaří plně nahradit. Přibližně 60% mzdových nákladů zaměstnanců je momentálně hrazeno z grantových zdrojů (KREAS a PROGRES), přičemž KREAS pokrývá mzdy z více než 30%.

Dalším velkým a dlouhodobým problémem je kritický nedostatek kancelářských prostor. Za současné situace je všech 22 pracovníků ústavu, 1 sekretářka a pomvědi natěsnáno ve 4 maličkých kancelářích, doktorandi nemají místo žádné. Budeme tedy požadovat získání dalších prostor.

Rozvoj pedagogické činnosti

Ústav anglofonních literatur a kultur bude pokračovat ve výuce v rámci bakalářského, navazujícího magisterského a doktorského studia. Všechny programy prošly akreditací nebo jsou těsně před jejím udělením (bakalářský program AAA je momentálně těsně před schválením na RVV, PhD program Anglofonní literatury a kultury by mohl být schválen koncem r. 2020).

Na výuce v bakalářském studiu oboru Anglistika a amerikanistika a programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání se ÚALK podílí spolu s Ústavem anglického jazyka a didaktiky. Stávající obsah a struktura budou zachovány, tj. výuka v kurzech pokrývajících literární a kulturní dějiny na Britských ostrovech a v Severní Americe, kurzech akademického psaní, metodiky výzkumné práce a literární teorie.

V navazujícím magisterském studiu oboru Anglofonní literatury a kultury dojde od 10/2020 pro 1.ročníky ke změně v množství specializací. Specializace Britská studia a studia o zemích Britského společenství bude zrušena a její kurzy začleněny do specializace Anglická literatura. Pro již studující se nic nemění. Také způsob zapisování kurzů jako povinných a povinně volitelných v rámci specializace a možnost zápisu do kurzů podle vlastního zájmu a potřeb bude zachována. Výhledově plánujeme vytvoření nové specializace Skotská studia, která bude v gesci nového Kabinetu skotských studií. Magisterské studium navazující na bakalářský obor Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání je akreditováno, ale plánujeme je otevřít až pro absolventy probíhajícího bakalářského studia.

Do doktorského studia Anglofonní literatury a kultury v anglické a české verzi budeme upřednostňovat přijímání pro ústav únosného počtu vysoce kvalitních uchazečů, které budeme podporovat v zapojování do vědecko-výzkumných projektů v rámci aktivit ústavu.

Pokud se týká mezinárodní spolupráce v oblasti pedagogické činnosti, výuka probíhá v úzké součinnosti s předními mezinárodními pracovišti a vědeckými společnostmi. Těsná spolupráce probíhá s University of Kent, Freie Universität Berlin, Universidade do Porto a Université Paul Valéry Montpellier. S nimi v minulosti uskutečnil Ústav anglofonních literatur a kultur první mezinárodní doktorský program v humanitních vědách v ČR, společný doktorát Erasmus Mundus Text a události v raně novověké Evropě (Text and Event in Early Modern Europe – TEEME, www.teemeurope.eu). Jeho pokračovatelem je právě probíhající Evropský společný doktorát (European Joint Doctorate) MOVES – Migration and Modernity: Historical and Cultural Challenges (<http://projectmoves.eu>). Tento program bude probíhat i v následujících letech (pod vedením Prof Procházky a manažerky projektu Dr. Petry Poncarové). K dalším důležitým momentům integrace do mezinárodních vědecko-pedagogických struktur patří participace pracoviště spolu s dalšími ústavu na FF UK v mezinárodním konsorciu doktorských programů Hermes (<http://hermes.au.dk/>), jehož členy jsou přední univerzity v Dánsku, Belgii, Velké Británii, Německu, Nizozemí, Finsku, Francii, Španělsku, Portugalsku a USA. Výhledově plánujeme také obnovení spolupráce s Universität Konstanz v oblasti literární teorie.

Velkou příležitostí do budoucna je vznik mezinárodního projektu Prague International Summer School of Romantic Studies v červnu 2021, ve spolupráci s Queen Mary University of London, École Normale Supérieure a Sorbonne Université Paris a vedoucími odborníky z Německa a

USA. Letní škola bude nejprve financována z větší části projektem KREAS, od r. 2023 na základě grantů zúčastněných univerzit. Účastní se jí především doktorandi, případně nadaní magisterští studenti.

Výměnný program pro studenty i pedagogy Erasmus + bude na ústavu pokračovat. Hodláme spolupracovat s institucemi v Evropě a doufáme, že po-Brexitová dohoda umožní uchování aktivní spolupráce a výměn s univerzitami ve Velké Británii. Chceme přijímat mezinárodní studenty v našich kurzech, pokud to konkrétní situace umožní. Náš podíl na počtu přijímaných studentů je v rámci FFUK výrazný, proto budeme usilovat o jistou finanční remuneraci pro pracovníky ústavu, kterým tím narůstá pracovní zátěž.

Pokud se týká výukových prostor, je v delším horizontu situace naprosto neudržitelná. O místnost 111 se dělíme s Ústavem anglického jazyka a didaktiky, o posluchárnu 104 s ÚAJD a s děkanátem. Již před spuštěním programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání a následným nárůstem počtu studentů a paralelek jsme požadovali nové prostory, které jsme neobdrželi. Vzhledem k tomu, že tento program bude od roku 2020/2021 již fungovat v dalším ročníku, bude klást ještě větší požadavky na výukový prostor. Hodláme tedy opět požadovat přidělení další místnosti pro nejméně 25 studentů a přidělení času na výuku v posluchárně pro 100 studentů. S pokračujícím nárůstem počtu studentů v dalších letech a také následném otevření navazujícího magisterského programu učitelského studia, vzniknou další prostorové nároky, které bude nutné akutně vyřešit.

Rozvoj vědecké a výzkumné činnosti

Hlavní oblasti směřování vědy a výzkumu na ÚALK jsou určovány na jedné straně stávající expertízou v rámci jednotlivých vědecko-výzkumných center (viz výše struktura ústavu) a na druhé možnostmi financování prostřednictvím grantů.

Integrální součástí výzkumu je zapojení členů ústavu do projektu Kreativita a adaptabilita jako předpoklad úspěchu Evropy v propojeném světě (KREAS), financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a řešeného na FFUK (2018-22, 3 key researchers, 1 senior researcher, 3 junior researchers, 3 postdoc, 1 doktorand). V rámci domácího výzkumu je dalším důležitým

momentem spolupráce s Ústavem české literatury a komparatistiky, Katedrou filmových studií, Ústavem germánských studií a dalšími pracovišti FF UK v rámci mezioborového výzkumného programu PROGRES Q12 – „Literatura a performativita“. Toto zapojení do velkých projektů bude doplněno aktivitou financovanou z grantů domácích a mezinárodních agentur, např. vlády Irské republiky, Evropské komise, GAČR, GAUK a dalších.

Dále probíhá a bude podporován výzkum v oblasti irských studií ve spolupráci s Trinity College, Dublin, National University of Ireland, Galway, a dalšími předními irskými univerzitami, výzkum skotské literatury a kultury ve spolupráci s University of Glasgow. V oboru irských studií má Ústav anglofonních literatur a kultur zastoupení v řídicích orgánech největších světových vědeckých společností IASIL (Prof. Pilný – prezident) a EFACIS (Dr. Markus – člen řídicího výboru), pravidelně pořádá mezinárodní doktorandské konference a podílí se i na doktorandských seminářích v rámci konferencí IASIL. Výzkum současného anglofonního dramatu a divadla probíhá v těsné kooperaci s německou Společností pro výzkum současného dramatu a divadla v angličtině, CDE (doc. Wallace – viceprezidentka). Význam shakespearovského výzkumu na ústavu reflektuje skutečnost, že Prof. Procházka zastává pozici viceprezidenta Mezinárodní shakespearovské asociace (International Shakespeare Association). Doktorandi se zúčastňují s referáty důležitých mezinárodních vědeckých akcí pořádaných ústavem a pravidelně prezentují výsledky své práce na konferencích v zahraničí.

Význam pracoviště v oblasti výzkumu skotské literatury a kultury dokládá udělení pořadatelsví 3. světového kongresu skotských literatur (na FFUK se měl konat v 6/2020, byl z pochopitelných důvodů odložen přesně o rok, tedy 2021). Ústav je dále aktivně zapojen do Evropské společnosti pro studium angličtiny (ESSE) a řady dalších vědeckých asociací.

Další rozvoj výzkumu vychází z již probíhající spolupráce v rámci mezinárodních badatelských sítí i mezi jednotlivými institucemi. Konkrétně se jedná např. o plánovanou žádost o projekt Horizon Europe v oblasti výzkumu současného dramatu a divadla (odhadované zapojení 2-3 zaměstnanců a 2-3 postdoců/ doktorandů), plánovaná je každoroční žádost o grant irské vlády na rozvoj irských studií.

Mezinárodní aspekt vědy a výzkumu bude vyžadovat výrazné zapojení zaměstnanců na mezinárodních konferencích a jednáních mezinárodních akademických institucí. Budeme

podporovat pravidelnou účast zahraničních odborníků ve formě hostujících přednášek, konzultací pro doktorandy, hodnocení doktorských prací apod.

Výsledky badatelské činnosti členů ústavu mohou být publikovány zejména ve vědeckém časopise *Litteraria Pragensia* (člen databáze ERIH a v poslední fázi posuzování je žádost o zařazení do databáze Scopus) a knižní řady *Litteraria Pragensia Books*. Na přípravě a vydávání obou se podílejí spolu se členy ústavu i představitelé významných evropských univerzit.

Vedení ústavu bude v nejvyšší míře podporovat snahy zaměstnanců o zvýšení kvalifikace.

V horizontu několika let doufáme v habilitace zejména v oborech irská studia a britská literatura.

Od členů ústavu budeme očekávat ochotu publikovat výsledky své vědecké práce a podílet se na popularizaci a propagaci oboru. I nadále tak budeme podporovat aktivity, které na ÚALK již probíhají: pravidelná recenzní činnost v českých médiích, pravidelné vystupování v rozhlasu a televizi, čtení zahraničních autorů i českých překladů jejich děl pro veřejnost (zejména irská a skotská literatura), pořádání kulturních festivalů (Microfestival, oslavy Sv. Patrika), veřejné přednášky a pořady atd. Zmínit je nutné významnou překladatelskou činnost mnoha členů ústavu (zejména udělení ceny *Magnesia Litera Dr. Markusovi*).

Administrativa a zajištění chodu ústavu

Vzhledem k neustálému nárůstu administrativní zátěže pro chod ústavu, při přihlašování ke grantům a kontrole jejich průběhu, růstu studijní agendy apod., dojde k přerozdělení kompetencí a povinností v rámci vedení ústavu. Předpokládám rozdělení mezi více lidí při pečlivě stanovených a popsáných povinnostech. Dojde tak k většímu zapojení členů ústavu do jeho chodu, a tím i k větší zainteresovanosti na efektivní a hladké spolupráci mezi jednotlivými zaměstnanci nejen ústavu, ale i celé FFUK.